Ruotu #149 Skantz
Reisjärvi

Sotilastorppa sijaitsi Reisjärvellä torpan #146 vieressä, 108 km Kalajoen emäkirkolta ja 7,5 km Reisjärven kappelilta. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#3	Räisänen Johan Anderss	Reisjärvi
#4	Räisänen Lars Larss	Reisjärvi
#6	**Skantzi** Johan Matss	Reisjärvi
#16	Hylkinen Mats Hinderss	Reisjärvi
#28	Ännäckälä gammal öde	Reisjärvi

Vuoden 1752 katselmuksessa tupa oli kallellaan kohti jokea, uuni ja katto rikki, joten tilalle piti rakentaa tupa. Aitta piti nostaa ja korjata sekä sotilaan tuli hankkia uusi avain rikkomansa tilalle. Navetan katto tuli uusia kokonaan, ladon katolle tuli laittaa uudet malkapuut. Juomaveden sotilas sai läheisestä joesta. Pellot olivat hyvässä viljelyksessä, mutta ruodun tuli korjata 360 m aitaa. Heinänniittyjä ei torpalla vielä ollut, mutta ruotutilalliset lupasivat raivata kylän takamailta nimeämänsä palstat seuraavana syksynä.

Vuoden 1791 katselmuksessa tupa oli kylmä ja piti tilkitä. Aitta piti uusia, navetan seinät tuli tiivistää ja välikatolle lisätä multaa eristeeksi, lato oli kunnossa. Pellot ja niityt olivat kunnossa.

Vuoden 1797 katselmuksessa tuvan ikkunat määrättiin suurennettavaksi kyynärän korkuisiksi ja rikkinäiset ruudut piti uusia, oven lukko tuli korjata ja savupiippu korjata. Aitta oli uusi, mutta siitä puuttui vielä lukko, jonka ruotu lupasi hankkia vielä samana syksynä. Navetta ja lato kunnossa, riihtä piti nostaa parin hirsikerran verran ja katto korjata. Pellot kunnossa, paitsi 4 kapanalaa piti uudelleen raivata ja kaivaa 180 m ojaa. Niittyjä riittävästi.

Erich Erichss Siöman **1734−1736**

Erichin syntyperästä ei ole tietoa. Erich otettiin sotilaaksi 7.6.1734. Hänet erotettiin palveluksesta jo 4.2. 1736 sairauden takia.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Simon Simonss Siöman **1736−1761**

Simon on syntynyt Hämeessä Rautalammin pitäjässä noin vuonna 1709−13. Hänet otettiin sotilaaksi 4.2.1736. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741−42 ja rykmentin Ruotsinretkelle talvella 1743−44. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748−51; ainakin vuonna 1749 Helsingin veistämöllä. Vuoden 1753 katselmuksen aikana hän oli sairaana ruodussaan. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757−61 palvellen Stralsundin varuskunnassa Everstiluutnantin komppaniassa tykistön ajurina. Hän sai eron palveluksesta 12.11.1761. Tuolloin hänelle ehdotettiin sotilashuonerahastosta eläkettä, mikä myönnettiin 26.1.1763. Vadstenan sotilashuoneen luettelon mukaan hän kuoli vuonna 1768.

Simon Simonss Siöman, ent. **Skantzi** s._._. *1714*, k.31.2.1768 Reisjärvi, vihitty 26.12.1734 Reisjärvi **Margeta Mattsdr Laitinen** s.*2.10.1709*, k.8.1.1783 Reisjärvi (vanh. **Laitinen/Savimäki Mattss** ja **Gertrud Johansdr Räsänen**). Suomen asutuksen yleisluettelon (SAY) mukaan Simon oli palkollisena Reisjärven Skantzissa vuosina 1731−35 ja avioitui vuonna 1734. He asuivat Skantzissa vielä vuonna 1737, jolloin Simon oli sotilas. Leski Margareta lahjoitti Reisjärven kappelille 6 killinkiä 27.12.1778. Simon ja Margeta olivat vasta kihloissa esikoisen syntyessä. Kirkonkirjojen mukaan Simon oli jo tuolloin sotilas (tosin ilman sotilasnimeä), vaikka sotilasrullien mukaan hänet pestattiin vasta 1½ vuotta myöhemmin. Ilmeisesti hän oli tuolloin vasta varamies. He asuivat Reisjärven Ruisahossa (uudistilallisina?) ainakin vuosina 1763−69. Margeta on merkitty leskeksi jäätyään itsellisiksi Reisjärvellä vuosina 1769−81.

© Ilpo Kojola

Simon on mainittu anoppinsa Gertrudin isän Juho Antinp Räisäsen (siis Margetan isoisän), k.8.4.1749 Reisjärvi, perukirjassa (laadittu), missä on lueteltu perillisiksi Juhon vaimo Dorde Mikontr sekä lapset Brita + puoliso Lauri Matinp Lokkinen, Antti k. (+1.vaimon kanssa saatu tytär Maria + puoliso talollinen Matti Matinp Kukkotarha) + 2 vaimo Rakel Pekantr (+lapset Krister, Antti, Isak, Rakel + puoliso talollinen Matti Savimäki ja Gertrud k. (+ tytär Margeta Matintr + puoliso sotilas Simon Siöman) ja Helga k. (+ lapset Antti Ristonp Köyhä, Valpuri, Elsa + puoliso Olli Juhonp Mattola).[1]

Lapset:

Matts s.7.9.1734 Reisjärvi,

Johannes s.22.12.1736 Reisjärvi, k.13.9.1805 Reisjärvi, vihitty 1.avioon 19.5.1766 Reisjärvi **Lisa Michelsdr Suickola** s.14.5.1748 Reisjärvi, k.17.1.1788 Reisjärvi (vanh. **Suihkola Michel Abrahamss** s._._.*1726* ja **Maria Clemensdr**), 2.vaimo **Carin Andersdr Pesola**, ent. **Pietilä**, s.16.7.1753 Reisjärvi, k.6.2.1795 Reisjärvi (vanh. **Pesola**, ent. **Pietilä**, **Anders Anderss** s.*16.11.1724*, k.23.12.1790 Reisjärvi ja **Maria Henriksdr** s._.*4.1727*, k.5.2.1789 Reisjärvi). Johan meni kotivävyksi Reisjärven Suihkolaan. He muuttivat talollisiksi Reisjärven Kiviniemeen vuonna 1791.

Lapset Johanneksen 1.aviosta:

Michael s.281.1767 Reisjärvi, vihitty 19.11.1795 Reisjärvi **Maria Larsdr Mikkola** s.28.3.1770 Reisjärvi (vanh. **Mikkola**, ent. **Kinnunen**, **Lars Johanss** s._._.*1752 Viitasaari* ja **Caren Johansdr** s.16.12.1744). He menivät Lestijärvelle vuoden 1810 jälkeen,

Maria s.15.12.1769 Reisjärvi, vihitty 3.12.1802 Reisjärvi **Lars Mattss Mattila** s.16.6.1782 Reisjärvi (vanh. **Mattila**, ent. **Lindulampi**, **Matts Carlss** s.10.12.1743 Reisjärvi (jonka isä sotilas #146 **Carl Fågel** s._._.*1714*) ja **Lisa Larsdr Carjula** s.5.12.1742 Sievi),

Johannes s.21.2.1773 Reisjärvi,

Margareta s.23.5.1774 Reisjärvi, k.18.6.1774 Reisjärvi,

Elisabetha s.29.3.1776 Reisjärvi, k.pienenä,

Simon s.27.11.1777 Reisjärvi, k.9.9.1778 Reisjärvi,

Elisabeth s.2.9.1779 Reisjärvi, vihitty 20.12.1800 Reisjärvi **Simon Larss Niemi** s.12.5.1776 Reisjärvi (RK: s.*5.6.1776*) (vanh. **Mikkola/Niemi Lars Johanss** s._._.*1732* ja **Carin Johansdr** s.*16.12.1744*),

Lapsi Johanneksen 2.aviosta:

Andreas s.4.4.1791 Reisjärvi,

Britha s.20.1.1739 Reisjärvi, puoliso **Anders Mattss Ruhkala** s._._.*1735*. Anders tuli kotivävyksi Reisjärven Ruisahoon vuonna 1765.

Lapset:

Brita s.18.7.1768 Reisjärvi, vihitty 25.11.1791 Reisjärvi **Anders Anderss Ollikkala**, ent. **Kuckotarha**, s.3.11.1766 Reisjärvi (vanh. **Ollickala**, ent. **Kuckola/Kuckotarha**, **Anders Mattss** s.22.11.1734 Reisjärvi (RK myös: s.*23.11.1734*) ja **Helena Mattsdr** s.*14.6.1739 Viitasaari*),

Johannes s.17.6.1772 Reisjärvi (Ruhkala), k.10.6.1777 Reisjärvi,

Christina/Kirstin s.7.5.1775 Reisjärvi (Wekarainen),

Walborg s.25.12.1778 Reisjärvi (Ruhkala),

Maria s.4.3.1742 Reisjärvi, vihitty 6.12.1762 Reisjärvi **Michel Michelss** synt. *Kokkola*,

Christin s.23.3.1745 Reisjärvi, vihitty 22.3.1774 sotilas #129 **Jacob Hanss Hackspik** s.*12.8.1746* (katso),

Simon s.18.2.1747 Reisjärvi, k.6.9.1783 Kalajoki (hukkui), vihitty 26.12.1775 Reisjärvi **Brita Johansdr Laitila** s.30.10.1748 Reisjärvi, k.3.4.1820 Reisjärvi (vanh. **Laitila Johan Johanss** s._._.*1723* ja **Walborg Johansdr** s._._.*1728*). Simon meni ensin vävyksi Reisjärven Laitilaan. Brita asui lapsineen Reisjärven Sauvola/Sawolassa vuodesta 1784 ja jälleen Laitilassa vuodesta 1791 lähtien.

Lapset:

Margareta s.16.10.1775 Reisjärvi,

© Ilpo Kojola

Johannes s.25.2.1778 Reisjärvi, vihitty 20.12.1805 Nivala **Carin Ericsdr Jokela**, ent. **Laackonen**, s.*31.10.1783* Nivala (vanh. **Jokela**, ent. **Laakkonen**, **Eric Ericss** s.*15.11.1761* ja **Margeta Påhlsdr Pahlman** s.*11.1.1765* (jonka isä Pyhäjoen komppanian sotilas #11 **Påhl Johanss Pahlman** s._._.*1718*)),
Matthias s.21.9.1779 Reisjärvi,
Walborg s.16.5.1782 Reisjärvi,
Catharina s.15.1.1784 Reisjärvi, k.1.7.1784 Reisjärvi,
Chirstin s._._.*1750*,
Margeta s.*25.8.1751*, k.25.10.1817 Reisjärvi, merkitty palkolliseksi Kalajoella vuosina 1788−94 ja Reisjärvellä vuodesta 1797.

Matts Sjöman/Sjöberg **1762−1779**

Matts on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1744. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 3.7.1762. Hän sai eron palveluksesta 25.6.1779. Hänet kirjattiin 3.3.1790 uudestaan sotilaaksi Oulun kevyeen jalkaväkirykmenttiin kapteeni Loden komppaniaan numerolla 45. Nyt hänet oli ylennetty korpraaliksi. Tämä yksikkö perustettiin ”ylimääräisenä joukko-osastoksi” Kustaa III:n sodan aikana. Hän joutui Ouluun sairaalaan 25.10.1790.

Matts Siöman/Siöberg s._._.*1738*, vaimo **Anna Mattsdr** s._._.*1739*. He muuttivat itsellisiksi Haapajärvelle vuonna 1781.

Lapset:
Anna s.7.7.1763 Reisjärvi, k.29.4.1766 Reisjärvi,
Susanna s.7.7.1763 Reisjärvi, vihitty 3.11.1795 Kalajoki **Simon Simonss Hakola** s.27.10.1770 Kalajoki, k.20.1.1809 Kalajoki (vanh. **Hakola Simon Johanss** s._._.1730 ja **Brita Andersdr Wendelä** s._._.*1740*, k.24.5.1812 Kalajoki). Susanna joutui maksamaan 24.10.1787 Reisjärven kappelille 32 killingin sakot salavuoteudesta. Susanna muutti Haapajärveltä vuonna 1784. Hänet on merkitty palkolliseksi Kalajoella vuosina 1790−95,
Margeta Elisabeth s.29.4.1766 Reisjärvi, k.23.1.1769 Reisjärvi,
Matthias s.8.10.1768 Reisjärvi, myöh. Pyhäjoen komppanian sotilas #48/#57 Matts **Vigg** (katso #57),
Brigitta/Brita s.31.12.1770 Reisjärvi, vihitty 1.avioon 10.12.1794 Haapajärvi **Pehr Pehrss Tulpo** s.*16.7.1774* Haapajärvi, k.27.6.1800 Kalajoki (vanh. **Tulpo Pehr Larss** s.*26.4.1751* ja **Carin** s.*18.1.1752*), vihitty 2.avioon 22.4.1804 Haapajärvi **Pehr Adamss Nyberg** s.*9.10.1774* Haapajärvi (vanh. Pyhäjoen komppanian sotilas #54 **Nyberg Adam Bengtss** s.9.6.1755 Pyhäjärvi ja **Lisa Pehrsdr** s.*2.5.1749*). Brita oli piikana Haapajärven Rongalassa (pappila) vuonna 1793. Hän meni miniäksi Haapajärvellä Kuusaankylän Tulppoon.
Britan ja Pehr Tulpon lapset:
Catharina/Carin s.25.11.1795 Haapajärvi,
Anna s.9.4.1797 Haapajärvi,
Brita s.18.4.1798 Haapajärvi,
Petrus s.6.11.1800 Haapajärvi,
Britan ja Pehr Nybergin lapsi:
kuoll.synt.lapsi s.30.4.1804 Haapajärvi,
Andreas s.14.4.1773 Reisjärvi, k.24.5.1777 Reisjärvi,
Ericus s.22.3.1775 Reisjärvi, k.12.6.1777 Reisjärvi,
Johannes/Johan s.6.12.1776 Reisjärvi, k._._.*1809* Nivala, vihitty 20.7.1806 Nivala leski **Susanna Henricsdr Yli-Kåtila**, ent. **Sorvala**, s.15.11.1777 Nivala/Haapajärvi (RK myös: s.*15.7.1777*) (vanh. **Sorvala Henrik Mattss** s.*5.3.1724* ja **Susanna** s.*2.11.1741*). Johan oli itsellisenä Haapajärvellä vuonna 1794, renkinä Laakkonen-Syrjälässä Nivalan Maliskylällä vuonna 1797, Pajulassa vuonna 1799, Karvoskylän Karvosessa vuosina 1800−01, Myllylässä vuonna 1802 ja palkollisena Nivalassa vuosina 1804−06. Johan ja Susanna on merkitty itsellisiksi Nivalassa vuosina 1806, Haapajärvellä vuonna 1808. Vuosina 1808−10 heidät on

© Ilpo Kojola

merkitty Nivalassa sotilaiden luetteloon. Anna Marian syntyessä Johan oli varamiehenä Haapajärvellä. Mahdollisesti hän kuoli Suomen sodassa, sillä häneltä puuttuvat ehtoollismerkinnät sodan ajalta ja rippikirjassa on vain hänen kuolinvuotensa. Nähtävästi häntä ei haudattu Nivalaan. Susanna vihitty 1.avioonsa 15.12.1797 Nivala **Anders Ericss Kåtila** s.*6.1.1762*, k.29.3.1800 Nivala.

Susannan ja Andersin lapset:

Susanna s.18.12.1798 Nivala, k.12.8.1799 Nivala,

Elisabetha s.18.8.1800 Nivala,

Susannan ja Johanin lapsi:

Anna Maria s.20.1.1808 Haapajärvi, k.13.8. 1808 Nivala,

Jacobus s.15.12.1778 Reisjärvi, vihitty 22.7.1810 Nivala **Brita Danielsdr Ainasoja** s.*18.2.1781* Nivala (vanh. **Ainasoja**, ent. **Lahden**, **Daniel Johanss** s.*1.4.1735* ja ***Brita Andersdr***). Brita oli palkollisena Nivalassa ainakin vuosina 1804−10. Jacob oli itsellisenä Haapajärvellä vuoden 1794 aikoihin, palkollisena Haapajärvellä vuosina 1802−04 ja palkollisena Nivalassa vuosina 1806−10. Hänet kirjattiin nostomiehenä armeijaan Suomen sodan aikana kesällä 1808. Jacob ja Brita olivat itsellisinä Nivalassa vuodesta 1816 lähtien.

Lapset:

Anna s.26.5.1811 Nivala, k.23.2.1813 Nivala,

Brita Catharina s.15.10.1812 Nivala, k.26.7.1814 Nivala,

Jacob s.14.3.1814 Nivala,

Johanna s.19.5.1816 Nivala (RK myös: s.*19.5.1814*, kts. edellinen), vihitty 4.11.1837 Nivala **Eric Johanss Viljamaa** s.11.5.1817 Nivala (vanh. **Wiljama**, ent. **Kåsken**, **Johan Clemetss** s.26.7.1781 Sievi (RK/Nivala: s.*21.3.1781*) ja **Lena Johansdr Lohm** s.1.8.1782 Sievi (RK/Nivala: s.*8.1.1782*) (jonka isä sotilas #144 **Johan Johanss Lohm** s._._.*1732*)),

Helena s.29.4.1818 Nivala, vihitty 12.12.1840 Nivala **Anders Anderss Helström** s.21.6.1818 Nivala (vanh. **Hällström Anders Anderss** s.2.9.1781 Haapajärvi (RK myös: s.*21.2.1781*) ja **Brita Påhlsdr Pajula** s.*6.3.1784*),

Anna s.12.1.1781 Reisjärvi, vihitty 15.6.1806 Nivala **Johannes Larss Laurila** s.8.7.1783 Nivala (vanh. **Lars Larss Laurila** s.*20.3.1758* (jonka isä sotilas #8 **Lars Pehrss Malm** s._._.*1728*) ja **Anna Simonsdr Ruostetsaari** s.*15.4.1754*). Anna oli itsellisenä Haapajärvellä vuoden 1794 tienoilla ja palkollisena Haapajärvellä vuosina 1801−02. Katso ruotu #8.

Maria s.28.6.1784 Haapajärvi.

Johan Johanss Sjöberg **1779−1788**

Johan, ent. ***Laulus***, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1744. Hän oli 168 cm pitkä. Hän oli ensin varamiehenä ja otettiin vakinaiseksi sotilaaksi 12.10.1779. Hän sai eron palveluksesta 13.8.1788, jolloin hänen todettiin olevan sairaalloinen.

Johan Johanss Siöberg s.4.11.1761 Alavieska (vanh. sotilas #35 **Kanterman/Canterman Johan** s._._.*1718 Kuopio* ja **Margetha Mattsdr** s._._.*1723*). Johanin vanhemmat ja veli Matts asuivat myös ruotutorpassa.

© Ilpo Kojola

Matts Johanss Uhr **1788−1809**

Matts, ent. **Risberg**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1767. Hän oli 170 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 13.8.1788. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788−90. Syksyllä 1788 hänet komennettiin rajavalvontaan Kajaaniin. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savossa ja kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan suunnalla. Kesän 1793 hän oli linnoitustöissä Elimäen Villikkalassa, mistä hän palasi 20.10.1789. Vuonna 1795 hän oli komennuksella Hangossa. Vuoden 1804 lopussa hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista sotilasasua. Hän osallistui myös Suomen sotaan vuosina 1808−09, mistä hänet kotiutettiin 25.3.1809. Hänellä jäi palkka saamatta vuoden 1809 puolelta, joten hän antoi 27.6.1811 valtakirjansa majuri Printzille palkkarästiensä nostamiseksi Tukholmassa. Hänelle myönnettiin 17.12.1823 sotilashuonerahastosta 3.luokan (6 ruplan 66¾ kopeekan) eläke, jota hän nautti vuoteen 1836 asti.

Matts Johanss Uhr, ent. **Risberg**, s.13.1.1767 Kokkola, k.20.4.1826 Reisjärvi (vanh. **Johan Johanss**, myöh. sotilas **Risberg**, ja **Catharina/Caisa Holm** k.29.5.1767 Kokkola), vihitty 21.10. 1791 Reisjärvi **Brita Johansdr** s.28.2.1763 Reisjärvi, k.13.1. 1836 Reisjärvi (vanh. **Pawola Johan Clementss** s._._.*1693*, k.10.10.1758 Reisjärvi ja **Agnetha Mattsdr Lächtola**). Matts ja Brita joutuivat maksamaan 22.5.1792 Reisjärven kappelille 2 taalerin sakot ennenaikaisesta yhteiselosta ja hääpuvun väärinkäytöstä, syntyihän heidän esikoisensa vain kuutisen kuukautta vihkimisen jälkeen. Mattsin äiti kuoli 20 vuoden ikäisenä Mattsin ollessa vasta hieman yli neljän kuukauden ikäinen. Hänen isänsä Johan otti sotilaspestin Lohtajan komppaniaan saaden sotilasnimen Risberg ennen vuotta 1770 ja hän avioitui Anna Mattsdr:n kanssa. He saivat ainakin kuusi lasta. Puoliorpo Matts oli kasvattipoikana Kalajoella Käännän talossa ennen sotilaspestin ottamista ainakin vuodesta 1782 lähtien. Ilmeisesti Matts ja Brita asuivat ruotutorpassa ainakin vuoteen 1820.

Lapset:

Maria Elisabeth s.10.4.1792 Reisjärvi, vihitty 9.6.1816 Reisjärvi leski **Simon Anderss Särkimäki**, kotoisin Viitasaari/Pihtipudas,
Catharina s.3.9.1795 Reisjärvi, k.30.3.1796 Reisjärvi,
Johannes s.16.8.1799 Reisjärvi, k.12.11.1799 Reisjärvi,
Matts s.1.1.1804 Reisjärvi, k.8.11.1804 Reisjärvi.

© Ilpo Kojola

Viitteet

[1] OMA, Salon tuomiokunta: signum 151, s.255/1.7.1749; perinnönjako s.332/27.5.1752

© Ilpo Kojola